

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>5 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>3,5 кредити, 105 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Охріменко Оксана Онуфріївна (gotogoth@gmail.com) Практичні: доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Охріменко Оксана Онуфріївна (gotogoth@gmail.com)
Розміщення курсу	Кампус, Google classroom

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності, набуття відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально відповідальної поведінки.

Основні завдання навчальної дисципліни. Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- сутність види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів господарювання;
- місце соціальної відповідальності в управлінні організацією;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності підприємств;
- моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- критерії, показники та методику оцінювання соціальної відповідальності підприємств;
- особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях;
- сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;

– сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності.

уміння:

- формувати механізм управління соціальною відповідальністю підприємства;
- формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності;
- формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності;
- визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності;
- здійснювати моніторинг соціальної відповідальності підприємства;
- оцінювати ефективність соціальної відповідальності підприємства;
- розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Базується на знаннях, набутих студентами під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Даною дисципліною забезпечується викладання наступних курсів: «Стратегічне управління підприємством», «Управління міжнародною конкурентоспроможністю», «Менеджмент персоналу».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку

Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю

Тема 4. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності

Тема 7. Підготовка нефінансового звіту

Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності

Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / О. О. Охріменко, Т.В. Іванова. – К. : НТУУ «КПІ», Вид-во «Політехніка», 2015. – 152 с.

2. Калінеску, Т. В. Соціальне інвестування та відповідальність підприємств: монографія/ Т.В. Калінеску, О.О. Зеленко, М.О. Наталенко. - Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2013. – 292 с.

3. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О.Ф. Новікова, М.Є. Дейч, О.В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2013. – 296 с.

4. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / Кол. автор.: Лазоренко О., Колишко Р., та ін. – К.: Видавництво «Енергія», 2008 – 96 с.

5. Шаповал В.М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою: монографія / В.М. Шаповал. – Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2011. – 357 с.

Допоміжна

1. Колот А.М., Грішнова О.А. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. – К.: КНЕУ, 2012. – 501с.
2. Зінченко А. Г. Соціальна відповідальність в Україні: Погляди різних стейкхолдерів. Регіональний аспект / Зінченко А. Г., Саприкіна М. А. – К. : [б. в.], 2008. – 28 с.
3. Коник Д. Л. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження / Д. Л. Коник, М. В. Олійник, Ю. О. Привалов // НАН України; Інститут соціології; Фонд «Інтелектуальна перспектива»; Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) / Ю. Саєнко. — К. : Батискаф, 2002. -220с.
4. Корпоративна соціальна відповідальність : підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, док.екон. наук, проф. А. Я. Кузнєцової. –К. : Вид.УБС НБУ, 2009. – 258 с.
5. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: посібник / М. А. Саприкіна, М.А. Саєнсус, А.Г. Зінченко, О.М. Ляшенко, Г.А. Місько (за наук. ред. д.е.н., проф. засл. діяч. науки і техніки О.С. Редькіна). – К.: Вид-во «Фабований лист», 2011. – 480 с.
6. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнєцової. – К.: УБС НБУ, 2009. – 258с.
7. Котлер, Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі; Изд-во А. Капустьї. – Ж., 2005. – 302 с.
8. Краплин Р. Корпоративна соціальна відповідальність українського бізнесу: Досвід Фундації Острозьких : Посібник для бізнесу та неприбуткових організацій / Р. Краплин; Фундація ім. князів-благодійників Острозьких. – Рівне, 2005. – 74 с.
9. Мельник М.І. Становлення ін-ту соціально орієнтованого бізнес-середовища в Україні: аналіз проблем та пошук ефективних інструментів: наукова доповідь / М. І. Мельник. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень.2010. – 39 с.
10. Хоружий Г. Ф. Моральний вимір економіки: соціальна відповідальність бізнесу та економічна ефективність : монографія / Г. Ф. Хоружий / К. : УБС НБУ, 2009. – 255 с.
11. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: посібник / М. А. Саприкіна, М. А. Саєнсус, А. І. Зінченко, О. М. Ляшенко, Г. А. Місько (за наук. ред. д.е.н., проф. засл. діяч. науки і техніки О.С. Редькіна). – К.: Вид-во «Фабований лист», 2011. – 480с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку Лекція 1. Наукові підходи до визначення сутності СВ. Соціальна відповідальність у системі сталого розвитку. Види СВ. Підстави СВ. Принципи СВ.
2	Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави Лекція 2. Сутність та параметри розвитку соціальної відповідальності людини. Соціальна відповідальність держави. Соціальна держава.
3	Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю Лекція 3. Історія становлення та розвитку КСВ. Сутність концепції КСВ. Організація діяльності з соціальної відповідальності підприємства. Сучасні моделі корпоративної соціальної відповідальності.
4	Тема 4. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності Лекція 4. Корпоративна соціальна відповідальність у внутрішньому середовищі. Міжнародне законодавче регулювання трудових відносин на основі соціальної

	відповідальності бізнесу (СВБ). Забезпечення достойної праці у системі КСВ. Корпоративне громадянство. Практика трудових відносин крізь призму концепцій корпоративної соціальної відповідальності та корпоративного громадянства в Україні.
5	Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності Лекція 5. Складові зовнішньої відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність бізнесу у розрізі об'єктів відповідальності. Новітні інструменти стратегічної корпоративної філантропії. Соціально відповідальний маркетинг. Відповідальне управління ланцюгом постачання. Відповідальність компаній щодо партнерів по бізнесу.
6	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності Лекція 6. Сутність екологічної відповідальності. Еволюція концепцій екологічної відповідальності. Елементи екологічної відповідальності бізнесу. Досвід реалізації принципів екологічної відповідальності. Шляхи посилення екологічної відповідальності.
7	Тема 7. Підготовка нефінансового звіту Лекція 7. Нефінансова звітність як інструмент розвитку соціальної відповідальності підприємства. Стандарти підготовки нефінансового звіту. Процес підготовки звіту. Нефінансова звітність у світі. Нефінансова звітність в Україні.
8	Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності підприємств Лекція 8. Фактори ефективності функціонування інструментів КСВ в управлінні організацією. Рівні і показники соціальної відповідальності бізнесу.
9	Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні Лекція 9. Зовнішні та внутрішні чинники розвитку соціальної відповідальності в Україні. Активізація діяльності підприємств щодо розвитку соціально відповідального бізнесу. Напрямки державної політики сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Мета, завдання і цілі Стратегії сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2030 р.

Практичні заняття

Практичні заняття мають на меті розвиток у студентів вміння розв'язувати задачі, кейси, працювати з літературою, підготовлювати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань
1	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку Семінарське заняття 1: Поняття соціальної відповідальності (СВ), напрямки діяльності у галузі СВ. Соціальна відповідальність та сталий розвиток. Ретроспектива розвитку соціальної відповідальності. Дискусія: Аргументи на користь соціальної відповідальності. Аргументи опонентів соціальної відповідальності.
2	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку Семінарське заняття 2. Сучасна філософія соціальної відповідальності та актуальність її засвоєння. Суб'єкти та ступені соціальної відповідальності. Меценатство та соціальна відповідальність. Внесок меценатів у суспільний розвиток (Терещенки, Андрій Шептицький, Костянтин Острозький, Микола Терещенко, Богдан та Варвара Ханенко, Якоб Фугер). Сучасне меценатство та ініціативи The Giving Pledge (Клятва дарування).
3	Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави Семінарське заняття 3: Соціально відповідальна взаємодія держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства: шляхи розвитку. Сутність та складові соціальної відповідальності людини, її значення у забезпеченні стійкої соціальної динаміки.

	<i>Розвиток соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства. Соціальна держава як провідний суб'єкт соціальної відповідальності.</i>
4	<p>Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави</p> <p><i>Семінарське заняття 4. Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання СВ. Культура споживання та її вплив на розвиток СВ. Соціальна відповідальність освіти та науки. Участь держави у формуванні національної моделі корпоративної соціальної відповідальності.</i></p>
5	<p>Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю</p> <p><i>Семінарське заняття 5: Теорії КСВ. Моделі соціальної відповідальності підприємства, їх відмінні риси. Корпоративна культура - соціальна відповідальність - соціальний діалог: організаційно-управлінські механізми взаємодії та забезпечення стійкого розвитку.</i></p>
6	<p>Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю</p> <p><i>Семінарське заняття 6: Форми соціального діалогу та їх роль в системі забезпечення соціально відповідальної поведінки. Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства. Соціальне підприємництво. Потенційні вигоди для компаній від запровадження соціального маркетингу. Проблеми при реалізації соціального маркетингу.</i></p>
7	<p>Тема 4. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності</p> <p><i>Семінарське заняття 7: Реалізація принципів соціальної відповідальності в колективних угодах та договорах. Регулювання відносин у сфері праці на принципах соціального партнерства та соціально відповідальної поведінки. Соціальні права та гарантії персоналу.</i></p>
8	<p>Тема 4. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності</p> <p><i>Семінарське заняття 8. Розробка корпоративної культури на підприємстві. Розробка соціального пакета на підприємстві. Гармонізація інтересів сторін і суб'єктів соціально-трудових відносин на принципах соціального партнерства. Місце соціальної відповідальності у професійній діяльності. Корпоративне громадянство</i></p>
9	<p>Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності</p> <p><i>Семінарське заняття 9: Етичний кодекс бізнесу. Стандарти етичної поведінки. Види і функції етичних кодексів. Роль етичних кодексів у вирішенні моральних питань організації і управлінні діловими відносинами і поведінкою. Розробка етичного кодексу на підприємстві. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.</i></p>
10	<p>Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності</p> <p><i>Семінарське заняття 10: Відповідальне управління ланцюгом постачання. Роль соціальної відповідальності у формуванні конкурентних переваг підприємства. Соціальна відповідальність як фактор формування конкурентних переваг підприємства. Соціальна відповідальність як стратегія розвитку корпоративного бренду. Залежність вартості компанії та її бренду від соціальної політики. Бренди, КСВ і репутаційний менеджмент.</i></p>
11	<p>Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності</p> <p><i>Семінарське заняття 11: Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000).</i></p>

	<i>Роль екологічного менеджменту в сталому розвитку суспільства. Охорона навколишнього середовища та ресурсозберігаючі технології.</i>
12	<p>Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності</p> <p>Семінарське заняття 12: Економічні і соціальні збитки від забруднення навколишнього середовища. Міжнародний і український досвід управління навколишнім середовищем компаній у контексті СВ. Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Ефективність від впровадження екологічно вигідних технологій та вторинної переробки продукції.</p>
13	<p>Тема 7. Підготовка нефінансового звіту</p> <p>Семінарське заняття 13. Сутність поняття "соціальний звіт", необхідність, завдання, структура та етапи. Ресурси в сфері соціальної звітності. Вигоди та ризики оприлюднення нефінансової звітності підприємств. Основні формати нефінансової звітності: звіт про прогрес та звітність за вимогами системи Глобальної ініціативи зі звітування (GRI). Порядок проведення зовнішнього аудиту соціальної відповідальності.</p>
14	<p>Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності підприємств</p> <p>Семінарське заняття 14: Методи оцінки заходів СВ. Інтегральні показники оцінки діяльності у галузі СВ та соціальних інвестицій підприємства, призначені для порівняльного аналізу підприємств. Комплексний індекс СВ підприємства (KI). Індикатор перспективного розвитку (IP). Індикатор соціальних видатків (норма соціальних видатків до прибутку) (ICB). Індекс питомих соціальних інвестицій. Частка соціальних інвестицій обстежених компаній у сумарному обсязі їх продажів. Показники (критерії) якісної оцінки соціальних інвестицій. Якісний індекс соціальних інвестицій (CI). Методики оцінки рівня соціальної відповідальності підприємств незалежними організаціями. Методика інтегрованої оцінки рівня (рейтингу) відкритості та системності компаній в сфері соціальної відповідальності бізнесу.</p>
15	<p>Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності підприємств</p> <p>Семінарське заняття 15. Міжнародні стандарти оцінки соціальної відповідальності бізнесу. Застосування цих стандартів у практиці діяльності вітчизняних підприємств. Підвищення прозорості діяльності українських компаній як напрям розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Методи оцінювання конкурентоспроможності бізнесу на засадах СВ. Добросовісна конкуренція. Приклади дій недобросовісної конкуренції.</p>
16	<p>Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні</p> <p>Семінарське заняття 16: Вітчизняний досвід становлення КСВ. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері соціальної відповідальності. Проблеми та можливості активізації освітнього потенціалу у становленні соціальної відповідальності в Україні.</p>
17	<p>Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні</p> <p>Семінарське заняття 17. Національні моделі соціальної відповідальності. Оцінка стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні. Регламентація державних настанов щодо формування та реалізації соціальної відповідальності в Україні. Соціальна відповідальність як інструмент забезпечення реалізації національних інтересів України.</p>
18	Семінарське заняття 18: Модульна контрольна робота

6. Самостійна робота студента/аспіранта

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
-------	---	---------------------

1	<p>Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку</p> <p>Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку СВ (Глобальний договір ООН).</p> <p>Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку СВ (Глобальний договір ООН). Впровадження соціальної відповідальності як чинника покращення бізнес процесів, технологій, ділової активності, мінімізації впливів глобальних викликів.</p>	2
2	<p>Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави</p> <p>Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.</p> <p>Документи, що регулюють соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку на глобальному рівні. Особливості прояву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях.</p>	2
3	<p>Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю</p> <p>Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків СВ.</p> <p>Організація діяльності з СВ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з СВ в компаніях.</p>	2
4	<p>Тема 4. Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності</p> <p>Кращі трудові практики та показники внутрішньої СВ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.</p> <p>Кращі трудові практики та показники внутрішньої СВ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Додаткові елементи соціального захисту персоналу як складова внутрішньої соціальної відповідальності.</p>	3
5	<p>Тема 5. Формування відносин підприємства із зовнішніми стейкхолдерами на засадах соціальної відповідальності</p> <p>Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Зв'язок фінансових та нефінансових ризиків. Принципи добросовісної конкуренції.</p> <p>Принципи культури ведення бізнесу країн Сходу та Заходу. Укріплення та розширення моральних цінностей, як усвідомлена соціальна відповідальність. Шляхи розв'язання конфліктів між основними групами стейкхолдерів.</p>	3
6	<p>Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності</p> <p>Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.</p> <p>Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Ефективність від впровадження екологічно вигідних технологій та вторинної переробки продукції.</p>	3
7	<p>Тема 7. Підготовка нефінансового звіту</p> <p>Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.</p> <p>Побудова системи комунікацій з СВ. Консультації з зацікавленими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з СВ та механізм зворотного зв'язку з ними.</p>	3
8	<p>Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності</p> <p>Концепція потрібного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.</p> <p>Якісний індекс CI окремої компанії, окремої ознаки та комплексної соціальної діяльності обстежуваної сукупності підприємств (компаній). Причини, що</p>	3

	<i>сприяють та перешкоджають оприлюдненню інформації про соціальні інвестиції та діяльність підприємств у галузі СВ.</i>	
9	<i>Тема 9. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні Підвищення прозорості діяльності українських компаній як напрям розвитку соціальної відповідальності. Практичне застосування міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Принципи та переваги від впровадження програм якості та постійного удосконалення.</i>	3
	<i>Модульна контрольна робота</i>	6
	<i>Реферат</i>	6
	<i>Підготовка до заліку</i>	15

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Набуття студентами теоретичних економічних знань і практичних вмінь здійснюється відповідно до передбачених навчальними та робочими навчальними планами форм організації навчання. Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів.

У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців в умовах ринку.

Методика вивчення дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання контрольних робіт, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу, інформаційних джерел.

При вивченні курсу на практичних заняттях студенти виконують типові розрахунково-аналітичні задачі та опрацьовують матеріал лекційних занять. Самостійна робота студентів в ході вивчення навчальної дисципліни проводиться за такими формами:

- опрацювання лекційного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;
- підготовка реферату та доповідь;
- підготовка до заліку.

Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в навчальному плані. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Передбачається самостійна робота для більш глибокого опанування проблематики курсу, ширшого вивчення матеріалу, опанування навичок наукової роботи у вигляді реферату. Перелік питань для написання реферату наведено у Додатку А. Реферат виконується згідно стандартів, у термін, зазначений викладачем і має на меті контроль самостійного поглиблення знань з дисципліни.

Оцінка успішності студентів з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» формується згідно рейтингової системи за 100-бальною шкалою, з урахуванням різних видів робіт: вирішення задач і опитування на практичних заняттях; складання заліку.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Кожне завдання містить два теоретичних запитання та тестові завдання. Поточне, атестаційне та підсумкове залікове оцінювання роботи студентів здійснюється для діагностики у них рівня набутих знань й вмінь

та сформованості необхідних компетентностей на основі розроблених кафедрами пакетів контрольних завдань.

Силабус розроблено відповідно до Методичних рекомендацій до складання Силабусів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Будь-які прояви академічної недобросовісності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Спілкування з викладачем проводиться під час лекційних та практичних занять, через ZOOM, Кампус, електронну пошту, GoogleClassroom, Платформе дистанційного навчання "Сікорський", а також через Telegram. Консультація проводиться за бажанням студентів через віртуальні способи зв'язку, що представлено вище.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується зі 100 балів, з них 52 бали складає стартова шкала. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

- роботу на практичних заняттях (8 занять);
- виконання модульної контрольної роботи.
- реферату.

2. Критерії нарахування балів:

2.1. Виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в 4 бали кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 4 бали;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 2-3 бали;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 1 бал;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Модульна контрольна робота (МКР) оцінюється в 10 балів:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 9-10 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-8 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 6 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.3. Реферат оцінюється в 10 балів:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 9-10 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-8 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 6 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

3. Умови позитивної проміжної атестації:

Для отримання «зараховано» з першої проміжної атестації (8 тиждень) студент матиме не менше ніж 12 балів.

Для отримання «зараховано» з другої проміжної атестації (14 тиждень) студент матиме не менше ніж 30 балів.

4. Умовою допуску до заліку є виконання модульної контрольної роботи та стартовий рейтинг не менше 30 балів.

5. На заліку студенти виконують письмову контрольну роботу. Кожне завдання містить два теоретичних запитання (завдання) та тестові завдання (10 тестів). Перелік запитань

наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне запитання (завдання) оцінюється у 16 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 16-15 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 14-12 балів;
- «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 11-10 балів;
- «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

За кожну правильну відповідь за тест нараховується 1 бал.

6. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента):

- *Теми рефератів наведено у додатку А.*
- *Приклад МКР у додатку Б*
- *Приклад екзаменаційного білету у додатку В*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доктором економічних наук, професором, професором кафедри міжнародної економіки Охріменко О.О.

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № №12 від 14.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № №11 від 30.06.2023 р.)

Теми рефератів

Історичні етапи формування та розвитку моделей соціальної відповідальності.

Соціальна відповідальність транснаціональних корпорацій.

Формування ланцюжка доданої вартості на основі КСВ.

Корпоративна соціальна ефективність.

Корпоративна репутація та соціальна ефективність.

Концепції корпоративної стратегії КСВ.

КСВ суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Чинники розвитку соціального підприємництва.

Співпраця зацікавлених сторін у контексті КСВ.

Привабливість корпоративної репутації для працівників.

Стратегія управління ризиками на основі КСВ.

Соціально-відповідальне управління навколишнім середовищем.

Форми партнерства на основі КСВ.

Досягнення цілей сталого розвитку у контексті КСВ.

Соціальний аудит.

Механізм функціонування соціальних облігацій.

Тенденції інституціоналізації КСВ.

Вплив стратегії КСВ на фінансовий стан компанії.

КСВ та корпоративний бренд: взаємовплив та взаємозв'язок.

Мотивація при імплементації принципів КСВ у діяльність підприємства.

Формування конкурентоспроможності підприємства на засадах КСВ.

Соціально відповідальне інвестування.

Модульна контрольна робота з дисципліни «Соціальна відповідальність»

Контрольне завдання № _

I. Теоретичні питання.

1. Визначення поняття «соціальна відповідальність», її види, переваги.

2. Види і функції етичних кодексів підприємства.

II. Тестові питання.

1. Соціальна відповідальність важлива тим, що вона:

а) сприяє формуванню громадянського суспільства;

б) сприяє підвищенню рентабельності;

в) забезпечує підвищення якості бізнесу.

2. Розробка програм з соціальної відповідальності починається:

а) з визначення цілей;

б) з виявлення актуальних проблем;

в) з пошуку необхідних засобів.

3. Який із видів соціальної відповідальності спрямований на підтримку суспільства і його окремих груп за допомогою добровільної участі в реалізації соціальних програм?

а) економічна відповідальність;

б) філантропічна;

в) правова;

г) екологічна.

4. Публічний інструмент інформування акціонерів, співробітників, партнерів, клієнтів про те, як і якими темпами, підприємство реалізує в своїх планах розвиток, цілі щодо економічної стійкості, соціального благополуччя та екологічної стабільності:

а) об'єкти соціальної відповідальності;

б) соціальний звіт;

в) соціальні інвестиції.

5. Нефінансовий соціальний звіт верифікується (підтверджується):

а) керівництвом компанії і місцевими органами влади;

б) організованою громадськістю (громадськими організаціями);

в) сертифікованими експертами.

ДОДАТОК В

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № -

1. Соціальна відповідальність та її взаємозв'язок з системою сталого розвитку.

2. Етичний кодекс та управління етикою підприємства. Класифікація етичних кодексів.

3. Міжнародні стандарти регулювання взаємовідносин між суб'єктами та об'єктами соціальної відповідальності бізнесу.

4. Сутність екологічної відповідальності та її основні функції.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол № 0 від „_” _____ 20__ року